

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvième ANNÉE

15 Septembre 1930

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 305

ABONEMAN:

Seneliği [24Nushâ] Türki-
ye için 2 1/2, Âlâ kâğıd-
lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirmi altıncı sene

15 Eylül 1930

Ekmege, ilaca, her şeye muhtaç .
Ah , dedim , tâlî' ne zâlim, ne yüzsüz;

Çıkarıp cebimden iki bisküvi ,
Verdim bu aç , hasta, çıplak melege.
— Hacetmi var bunu hiç söylemege ?—
İlk def'a gördüğü bu meçhûl şeyi

Teretdüt ederek aldı , kokladı ,
Evirdi , çevirdi , dikkatle bakdı ,
Segriyen dilile uçdan yokladı ;
Gözünde bir sevinç şimşegi çakdı .

Çignedi ve yutdu - gülümseyerek - ,
Gözünü, yaşaran gözüme dikdi .
Yazık ki bisküvi okadar idi :
" Alırsın şekerle, ekme " deyerek ,

Uzatdım çocuğa bir mikdar para :
" Ben, dedi, istemem boyalı kâğıt ,
Öteki kalmışsa cebinde, ara ,
Ondan ver bir daha, bunu yırt, yırt, at.

Yok, dedim, gel , ara. - Cebimi açdım -
Gözünün şimşegi, o ânde, söndü ,
Yağmur başliyorken arkaya döndü .
Ben artık durmadım , oradan kaçdım .

Eren küy Temmuz 1929 Ebubekir Hâzim

ENVIABLE SAVETİER

J'ai vu, soudain, à Brousse, un pauvre savetier,
Dans le creux d'un platane exercer son métier.[1]
Il était sympathique avec son beau visage
Rose et frais, encadré par le gros turban vert,
Et la barbe grisâtre en dépit de son âge,
Martelant dans le creux comme un joli pivert.
L'arbre était gigantesque et sa caverne énorme
N'avait qu'en bas du tronc une ouverture informe
L'homme installé si bien dans le vaste et noir trou
Avec tous ses outils, son escabeau, sa table,
Rapièçait urgemment en frappant coup sur coup,
La savate d'un vieux, debout, l'air lamentable
Je m'approchai du tronc pour voir son intérieur
Et converser avec ce brave travailleur.
Il possédait en ville une étroite cabane
Pour loger son épouse et ses nombreux enfants

[1] Ce platane ombrage la cour de la mosquée du
Sultan Orkhan.

Et travaillait ainsi dans le creux du platane,
Afin de les nourrir, depuis plus de trois ans.
Mais n'ayant le permis d'ajuster une porte
A ce grand creux béant, chaque jour il transporte
Ses outils de métier jusqu'à son escabeau.
C'est pénible, dit-il, oh, eruelle misère!
Porter et reporter chaque jour ce fardeau.
Mais que faire autrement? je suis époux et père.
Je fis faire la porte et lui donni sa clé.
Le voyant si content et là bien installé:
«Vous laisserez, lui dis - je, avec la certitude
De retrouver intacts votre escabelle et tout.
Vous dormirez la nuit chez vous en quiétude,
Pour travailler le jour, en Maître, dans ce trou.
Vous êtes, mon ami, plus heureux et prospère
Que votre Gouverneur intègre et populaire
Qui ne fut jamais sûr du pain du lendemain,
Ni de son vieux fauteuil délabré par l'usure.
Il est chef de famille ainsi que vous et craint
Un avenir plus noir que ce trou, je vous jure.»

E. Hazim

Hikaye Sütünü

SARAY UYURKEN...

Gecenin ıssızlığı iüinde bütün çöl ve Saray
uyuyordu. Havuzun şıptısından, bülbüllerin şa-
kırtısından başka hiçbir ses eşitilmiyordu.
Hafif bir rüzgârın kımıldattığı yapraklar ayın
ziyası altında parıl, parıl, yanyordu. Güller
ve yaseminler nahif boyunları üstünde, yavaş
yavaş, sallanarak baygın kokularını. bahçenin
her köşesine dağıtıyorlardı.

Zübeyde Sultan yatağından kalktı yavaş,yav-
aş pedcereye geldi ve sonra penceresine kad-
ar uzanan gül dalına asılarak aşaya atladı.
Kalbi korku ve heyecanla hızlı, hızlı çarpıy-
ordu, her adımda arkasına bakarak etrafı di-
nliyordu. yavaş, yavaş, ilerleyerek ağaçların
altına geldiği zaman geniş bir nefes alarak ha-
vuzun kenarına dayandı.

Ayın mütebessim zıyası hurma yapraklarının
koyu gölgelerinden süzülerek onun sevimli
yüzünde parlıyor, hafif ve sâkin bir rüzgâr
çıplak omuzlarını örten kumral saçlarını mu-
nis buselerle okşayarak öteye beriye dağıtıy-
ordu Yıldız gibi parlayan kestane gözlerle

mütecessisanâ etrafına bakarak bir ayak sesini sabırsızlıkla bekliyordu.

İşte.. bir dal kııldadı ve yaprakların arasından uzun boylu bir genç görüldü. Zübeyde genci görür görmez yerinden fırladı. İkisi de yekdigerine koşuştular.

Ahmet bir sır ifşa eden kahverengi gözlerini Zübeydeye dikerek:

—Zübeyde, dedi; Bu gece ne kadar sevimliliğini seni görmiyeli çok değişmişsin.

Zübeyde tatlı bir tebessümden sonra gözlerini yıldızlara dikerek „Sahi mi?” diye güldü.

İkisi de sessiz yekdigerine baktılar; ikisi de aynı şeyi kalplerinde gizledikleri halde nazarlar bu sırrı bütün açıklığıyla ifade ediyordu. İkisi de genç,sevimli ve mesuttu ve yalnız yekdigeri için yaratılmış bir çiftti. Yavaş, yavaş konuşmaya başladılar: saatlerden beri susan bahçede ikisinin de sesi donuk bir nغمmeyle çırpınıyor, birbirine gittikçe yaklaşan vucutları havuzun billur suları üstüne pürüzsüz ak-sediyordu. Aşkın sardığı sis içinde yollarını şaşırان iki genç saraya dönmek vaktinin gel-diginin bile farkında değildiler, lâkin şefagin ilk ışıkları bunu onlara acı, acı hatırlattı. İkisi de yerlerinden fırlayarak saraya doğru koştular.

Zübeyde penceresinden içeri girdiği zaman „Bu akşam beni bekle” diyerek içeri kaçtı.

~

Sabah olduğu zaman Zübeydeyi giydirmeye gelen cariyelerinden biri elindeki yüzüğü Zübeydeye uzatarak „Babanız” dedi” bir şehzadeye nişanlanmış sizi Sultanım”

Genç sultan bu sözlere yalnız güldü ve yüzüğü geri iterek: „Senin olsun bu” dedi.

Muttasıl gülüyordu.. O şehzadeye varırmıydı hiç.. Ahmeti seviyordu bütün fakir’iğine rağmen ebediyen sevecekti..

O gün Zübeyde odasından çıkmadı. Ahmedî düşünerek ağladı, ağladı Biraz sonra akşam olup güneş batınca bu ıssız çölün ortasındaki sarayın ışıkları sönmeye başladı. Zübeyde yat-tığı sedirden kalktı,

Saltanata la’net okur gibi bütün yüzüklerini, küpelerini çıkararak odanın bir köşesine fırlattı ve gürültüsüzce pencereden aşağı inerek ağaçlığa doğru koşan karaltıyı takip etti. Ahmede yetiştiği zaman:

— „Ahmet” dedi „Babam beni bir şehzadeye nişanlanmış. halbuki ben... sonunu getirmeyerek

kendisini oda uzatılan kollara bırakarak ağlamaya, başladı.

Zübeydeden beklemediği bu söz karşısında Ahmetle beraber bütün bahçe sessizlik ve karanlık içine gömüldü. Bülbüller sustu, güller eski teravetini kaybederek ince,bükük boyunları üstüne düştüler herşey Zübeydeyle beraber Ahmedin cevabını sabırsızlıkla bekledi. Ahmet Zübeydenin düşük başını kaldırarak;

Zübeyde,dedi. Muhabbetin her şeye hakim olduğunu unutma, seven insan küçük birşeyden korkmaz ve muhabbetin mudafaa etmek için en büyük ıztıraplara katlanır. Zübeyde Ahmedin sözlerinden müteselli olmuş gibi görünerek başını salladı, başının üstünde uzanan ve onun yalnız muhabbetle çarpan kalbi üstünde solabilmek onun ellerile koparılmak istiyen güllerden birisini kopararak yaralı bir kuş gibi çırpınan kalbinin üstüne ilıştirdikten sonra güldü:

— Evet insan sevgisi için ıztırap çeker fakat kendisine anlatılmış bir sevgi için değil mi Ahmet?

Ahmet Zübeydenin sözlerini anlayarak ona baktı.

— Zübeyde dedi. Sana olan sevgimi ne kadar geç anladın. Sonra devam ederek:

Zübeyde yalnız birbirimizin olabilmek için buradan uzaklaşmak bütün bu saltanatı terk etmek lazım eğer sevgini herşeyden evvel düşünüyorsan seninle çok uzaklara kaçalım... söyle Zübeyde seni dinleyorum.

Genç kız geniş bir nafesten sonra Ahmede bakarak:

— „Ahmet” dedi”yalnız sevgim için, senin için yaşıyorum. seninle olduktan sonra her yerde mesut olurum. İşte...senin için sarayımı bahçemi cariyelerimi herşeyimi terk ediyorum ve yalnız seninle yaşayıp ölmek için seninle istediğin yere geleceğim.

Bir an yekdigerlerine baktılar...

Yıldızların kahrkahaları ayın tebessümü bülbüllerin nağmeleri arasında Ahmet Zübeydeyle kapıya doğru ilerledi.....

Biraz sonra doğan güneşle beraber yükselen toz bulutu arasında sevgilileri muhabbet ve fazilet diyarına uçuran bir atın gölgesi çölün pembeleşen ufkundan silindi, gitti.....

Gül - Abdullah Djevdet